

mohl, nezakládá tento skutek děj krádeže a slušelo se obžalovaného v tomto směru dle § 259, č. 3 tr. ř. obžaloby sprostiti.

Čís. 111.

Jak trestati opatřování nekolkovaných bankovek padělanými kolky a padělání kolků, pokud se týče opatřování padělaných kolků za účelem, by jimi byly nekolkované bankovky opatřeny a do oběhu dány, byl-li čin spáchán před působností zákona ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n.?

(Rozh. ze dne 10. ledna 1920, Kr I 592/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Bertholda S., Frydy S., Josefa M. a Bernarda R. do rozsudku krajského jakožto výjimečného soudu v Liberci ze dne 24. října 1919, jímž byli jmenovaní obžalovaní uznáni vinnými zločinem dle § 1 zák. z 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnosti uplatňují zmateční důvod § 281, č. 10 tr. ř., poněvadž prý skutek neprávem podřaděn byl pod ustanovení § 1 zák. ze dne 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n. Zastupují zmateční stížnosti vesměs stanovisko, že, jelikož skutek stěžovatelů nestal se pokud prokázatelně, po 4. červnu 1919, dni to, kterým zákon ze dne 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n. nabyl účinnosti, nelze jej posuzovati podle tohoto zákona, neobsahujícího žádného ustanovení, dle něhož by zákon ten působil nazpět. Dle náhledu stěžovatelů bylo je uznati vinnými pouze zločinem, podvodu vedle § 199 d) tr. z. pro padělání kolků, nejsoucích veřejnými úvěrními papíry, jež mají platnost mince. Zmateční stížnost Fridy S. tvrdí dále, že, i kdyby skutek podřaděn byl novému zákonu, šlo by jen o skutkovou podstatu § 5, nikoli tohoto zák., poněvadž kolky pokládati lze toliko snad za nástroje neb prostředky k padělání peněz. Zmateční stížnost Josefa M., ohledně něhož rozsudek zjišťuje, že společně s Bernardem R. skutečně padělaných kolků použil ku přelepení nekolkovaných bankovek, jimiž pak platy konal, hájí in eventum stanovisko, že činnost tato mohla by nanejvýše opodstatňovati změňování veřejných úvěrních papírů dle § 114 a) a 115 tr. z. Zmateční stížnosti jsou vesměs bezdůvodny. Vůči zmateční stížnosti Josefa M., jež tvrdí, že vzhledem ku výroku rozsudkovému, uznávajícímu stěžovatele vinnými jen, že dorozuměvše se s pachatelem neb osobou, jinak na činu účastněnou, spolupůsobiti při udávání v zákoně ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n. uvedených padělaných kolků, důvody, pokud zjišťují i vydávání falešnými kolky okolkovaných bankovek, nezasluhují povšimnutí, budiž poukázáno na stanovisko soudu nalézacího v důvodech vytknuté, že udávání falešných kolků pojímá v sobě též udávání bankovek takovými kolky opatřených, takže dotyční stěžovatelé ve skutečnosti i touto činností uznáni byli vinnými. Ve věci samé správným označiti dlužno podřadění skutku pod § 1 nového zákona o padělání peněz a cenných papírů. Dle § 2 zákona ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., jímž ministr financí zmocněn byl

by provedl okolkování bankovek, ustanoveno, že po skončeném okolkování mají jen bankovky kolkované kolkem československé republiky nucený oběh v území československého státu. Provádějící zákon vyslovuje ministerské nařízení ze dne 25. února 1919, č. 86 sb. z. a n. v § 8, že, počínajíc 10. březnem 1919, není nekolkovaná bankovka více zákonným platidlem na území československého státu. Též § 2 zákona ze dne 10. dubna 1919, č. 187 sb. z. a n., jímž se upravuje oběh a správa platidel v československém státě a doplňuje zmocnění ministerstva financí, dané zákonem ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., vyslovuje, že bankovky, označené ve smyslu zákona ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., jsou, pokud nebudou vyměněny za jiná platidla, zákonným platidlem, a jest stát i kdokoli jiný povinen přijímati je při placení v jmenovité jich hodnotě. Vyslovujeť pak dále § 3 zákona, že neoznačené bankovky rakousko-uherské banky, pokud ministr financí ohledně některých druhů přechodně jinak neustanovil, přestávají býti zákonným platidlem. Z toho vyplývá nesprávnost tvrzení, že kolek jest jen osvědčením, že zapraven 1 proc. poplatek okolkovací. Naopak stal se pro oblast československého státu dle těchto ustanovení kolek, zavedený zákonem ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., podstatnou součástí veřejných úvěrních papírů, majících platnost mincí. Jest proto na snadě, že opatřování nekolkovaných bankovek padělaným kolkem jest paděláním tohoto druhu peněz ve smyslu § 106 tr. z. a padělání kolků za účelem, by jimi byly nekolkované bankovky opatřeny a do oběhu dány, pokud se týče opatření takovýchto padělků za účelem uvedeným opodstatňuje všechny náležitosti spoluviny na padělání veřejných papírů úvěrních ve smyslu § 107 tr. z. Již dle starého zákona trestního nelze tudíž správným uznati tvrzení, že by zjištěná činnost stěžovatelů spadala pouze pod hledisko zločinu podvodu ve smyslu § 199 d) tr. z. aneb že by nanejvýše mohla tvořiti změňování veřejných úvěrních papírů ve smyslu § 114 a 155 tr. z. Ohledně působnosti nového zákona o padělání peněz a cenných papírů čís. 269 sb. z. a n. není ovšem zákonem vysloveno, že by zákon ten působil nazpět. Sluší tudíž i ohledně zákona postaviti se na stanovisko čl. IV. a IX. uvozov. zák. k trestnímu zákonu, dle nichž nového zákona trestního sluší užití na všeliké činy trestné, jichž se někdo před vejitím nového zákona v platnost dopustil potud, pokud se podle tohoto nového zákona trestního nemá o nich jednati přísněji, než dle práva starého. Z tohoto ustanovení vychází též na jevo, že pro posuzování mezi působností starého a nového trestního zákona přichází v úvahu jen ustanovení platné pro konkrétní skutek, a ne zákon ve své celistvosti. Proto nesprávným jest stanovisko uplatňované ve stížnosti Berdnarda R., že různá trestní ustanovení nového zákona překročují meze trestnosti dle dosavadního trestního zákona, takže sluší onen vůči tomuto pokládati za přísnější a nelze ho použiti na skutky před 4. červnem 1919 spáchané. V úvahu přichází jen, zda by činnost, zjištěná ohledně jednotlivých stěžovatelů, posuzována jsouc dle starého zákona, doznala těžšího posouzení, nežli se jí dostává dle zákona nového. Jak shora dovedeno, spadala by činnost veškerých veškerých stěžovatelů pod ustanovení § 106 pokud se týče 107 tr. z., jež ji ohrožují — jelikož byly falešné okolkované bankovky skutečně zhotoveny a zhotovení stalo se nástroji usnadňujícími zmnohonásobování těchto papírů. — trestem doživotního těžkého žaláře. Dle nového zákona ze dne 22.

května 1919, č. 269 sb. z. a n. odsouzení byli všichni stěžovatelé pro zločin § 1 tohoto zákona, na který, nebylo-li tu okolností, v druhém odstavci tohoto paragrafu uvedených, ustanoven jest trest těžkého žaláře od 10 do 15 let. Nemůže býti pochyby, že vůči tomuto poslednějšímu trestnímu ustanovení jeví se trestní ustanovení § 108 tr. z. přísnějším a že proto dle zásady článku IX. uvoz. zák. k tr. z. správně použito bylo zákona nového, jakkoliv čin, pokud prokázatelný, spáchán nebyl po dni vstoupení v platnost zákona nového. Mělo-li pak použito býti zákona nového, pak nemohlo jíti o pouhý zločin dle § 5 tohoto zákona, poněvadž výslovným ustanovením druhého odstavce § 12 byly z prostředků, které jsou nepochybně určeny k padělání peněz (§ 5 zák.), vyňaty, kolky, uvedené v zákoně ze dne 25. února 1919, č. 84 sb. z. a n., jichž padělání na roveň postaveno bylo padělání peněz vedle § 1 zákona. Neprávem dovozují též zmateční stížnosti Josefa M. a Bernarda R. právě z tohoto ustanovení § 12 nového zákona, že falšování kolků nemohlo spadati pod 11. hlavu zákona starého. Starý zákon ovšem nemohl pomýšleti na falšování kolků, o něž tuto jde, poněvadž kolky tohoto druhu v čas jeho vydání neexistovaly. Jakmile však zákonem kolky tyto prohlášeny byly pro oblast československé republiky podstatnou součástí platné měny, stalo se jich falšování a dodání za účelem padělání bankovky činností, spadající pod § 107 tr. z. Ovšem potřebí bylo zvláštního ustanovení § 12 druhého odstavce nového zákona, nechtěl-li zákonodárce, by falšování těchto kolků spadalo toliko pod mírnějším trestem ohrožený zločin dle § 5 zák., nýbrž trestáno bylo přísnějším trestem § 1. Toho s hlediska zákona starého nebylo třeba, poněvadž tento v § 108 co do trestu mezi zločinem dle § 106 a spoluvinou dle § 107 nerozlišoval. Ostatně bylo by odůvodněno zvláštní ustanovení § 12 nového zákona již snahou, by trestnost falšování kolků převedena byla z méně spolehlivé půdy pouhé interpretace na pevnou půdu zákonného ustanovení. Z těchto úvah nebylo, byť i snad odůvodnění rozsudku po stránce právní postrádalo v leckterém směru potřebné přesnosti, uznati rozsudek sám zákonu nevyhovujícím a bylo zmateční stížnosti všech obžalovaných jako bezdůvodné zamítnouti.

Čís. 112.

Uplynutím doby, ve které náleželo provést demobilisaci určitého ročníku branců, zaniká ohledně příslušníků tohoto ročníku pravomoc trestních soudů vojenských, byť i propuštění toho kterého brance nebylo zvlášť vysloveno.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1920, Kř I 13/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal ku zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona takto právem:

Rozsudkem zemského trestního soudu jako soudu porotního v Praze ze dne 30. ledna 1919 a řízením mu předcházejícím porušen byl zákon v ustanoveních §§ 1, 60 tr. ř. a §§ 11, č. 1 a 12 voj. tr. ř. Rozsudek ten se zrušuje a zemskému trestnímu soudu v Praze se ukládá, by řízení ve věci této obnovil, maje při tom zřetel k předpisu § 66 tr. ř.